

Lod. Det er jo hævdet meget stærkt, at en Mand med en saadan Jordlod vilde blive mere afhængig stillet end en Indsidder, fordi han ikke saa let kan flytte omkring fra Sted til Sted. At det skulde være Idealet og Topmaalet for en Arbejders Selvstændighed og Uafhængighed at blive Indsidder, og at han, formentlig for at lette Flytningen fra Sted til Sted, ikke skulde være i Besiddelse af flere Ejendele, end at han kan pække dem i en Bylt, som han kunde tage under den ene Arm og Mutter under den anden Arm — ja jeg mener naturligvis, at Mutter skal spæres pænt ved Siden af Fatter paa sine egne smaa Puskelanker — at det altsaa skulde være den ideale Selvstændighed og Uafhængighed, det tilstaar jeg aabent gaar over min Degneforstand, sikkert midt ind i mangan en Præst, og det kan godt være et godt Stykke ind i Provstens. En Ting er i hvert Fald sikkert, at en Indsidder er mere afhængig af hver enkelt Dags Arbejde, af, at han hver enkelt Dag kan finde en Køber til sin Arbejdskraft, end den Landarbejder, som har en Jordlod hjemme, fordi Indsidderen som Regel intet vil have at bruge sin Arbejdskraft til hjemme og altsaa lider et virkelig pekuniært Tab hver eneste Dag, han ikke faar sin Arbejdskraft solgt, medens den anden Landarbejder, som har Jordlodden, i de fleste Tilfælde vil kunne faa Brug for sin Arbejdskraft hjemme paa Lodden. At der skulde være noget udmøgende eller nedværdigende i at arbejde for andre, vil jeg protestere imod baade med Hænder og Fødder. Jeg har i mange Aar lige til mit 30te Aar udelukkende levet af at arbejde for andre baade for Dagløn og i Akkord, og jeg kan forsikre ærede Medlemmer om, at jeg den Gang sølte mig mere fri og stolt end nogenstunde senere i mit Liv. Medens jeg nu her som Medlem af denne ærede lovgivende Forsamling maa gaa med Hatten ned i Rækken og krybe sammen for halvvejs at skjule mig, var jeg den Gang ikke bange for at sætte Hatten paa tre Haar og ved særlige Lejligheder paa Snur ned over det ene Øre, som det sømmer sig en virkelig zünftig Smed, fordi jeg, naar jeg stod med opsmøgede Ørmer om de muskuløse Arme og hværtet Ansigt foran Ambolten, var mig fuldstændig bevidst, at jeg fuldt ud udfyldte den Plads, jeg stod paa. Det er jo egentlig det, som betinger Menneskets Tilfredshed at vide med sig selv, at man udfylder sin Stilling og fylder den Plads, man staar eller sidder paa, hvad enten det er i en Muddergrøft eller paa en Kongetrone. Arbejdet adler Manden, ligegyldigt hvad det

er for et Arbejde, naar det blot bliver udført ærligt, trofast og godt.

Jeg skal for øvrigt ikke komme videre ind paa at kritisere selve Lovforslaget, det er nu gjort saa tit og saa grundigt, at det kan jeg spare. Der er kun et enkelt Punkt, som jeg kunde have Øyst til at sige lidt om, som ikke egentlig har været berørt, og det er Ordningen af hele Pengespørgsmaalet. Jeg frygter for, at jeg der staar noget ensom med mine Ansuelser paa dette Punkt, men selv om jeg skulde staa ganske ene med mine Ansuelser, er jeg ikke paa nogen som helst Maade bange, selv om ikke et eneste Medlem vilde følge mig. Mine Ansuelser falde paa dette Punkt nærmest sammen med det ærede Medlems fra Skelstør (Scavenius). Jeg kan ikke paa nogen som helst Maade se nogen rimelig Grund til, at man har blandet Kreditforeningerne ind i dette Pengespørgsmaal. At Kreditforeningerne gerne ville have disse Laan, tvivler jeg ikke om, men det er et Argument og et Hensyn, som man ganske kan springe over. Det er ikke, hvad Kreditforeningerne gerne ville eller ikke ville, som der her skal tages Hensyn til, det, der skal tages Hensyn til, er, hvad der er billigt og bedst for Arbejderne, og det kan ikke nægtes, at dette Kreditforeningslaan forøger Arbejdernes Udgifter baade de aarlige og Udgiften een Gang for alle, og for Statens Vedkommende maa det ligeledes indrømmes, at Sikkerheden, som dog maatte være det væsentligste Hensyn for Staten, bliver snarere mindre end større ved at lade Kreditforeningen tage den første Del af Laanet. Mine Tanker om Ordningen af dette Spørgsmaal er ganske kort, at Staten overtager hele Laanet. Nu har man fra alle Sider været enig om, at Staten nødvendigvis maatte bringe Ofre for at faa dette Spørgsmaal løst. Jeg forlanger nu aldeles ikke noget stort Offer af Staten. Jeg lægger mindre Vægt paa, om Arbejderne komme til at betale en halv Snes Kr. mere eller mindre om Aaret, men Hovedvægten ligger efter min Mening egentlig paa, at de faa en Jordlod og faa en, som det er værd at arbejde paa, og som ligger nogenlunde beskvent. Jeg forlanger ikke andet Offer af Staten, end at den skal bære Kurstabet ved Salget af Obligationerne, og naar man kan gøre dette over for de Laan, man optager til private Jærnbaner — der maa man jo selv bære Kurstabet, saa vidt jeg ved, og risikere at faa højest 1 à 2 pCt. af Pengene — saa mener jeg ogsaa, at man maa kunne ofre saa meget paa Løsningen af dette Arbejder-spørgsmaal, at Staten har Kurstabet. Det